

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Земельне право України
Викладач (-і)	Мороз Галина Василівна, доц., к.ю.н., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Мороз Галина Василівна (0342) 507822
E-mail викладача	Мороз Галина Василівна galyna.moroz@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/навчальні-дисципліни/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту кваліфікаційних робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є однойменна галузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальнотеоретичні засади регулювання земельних відносин. 2. Особливості правового режиму окремих категорій земель. <p>Земельне право регулює суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження землею, а також багато інших різновидів суспільних відносин, зокрема: відносини з охорони та відтворення земель, відносини в управлінській сфері, відносини щодо застосування юридичної відповідальності за порушення норм земельного законодавства та ін.</p> <p>Основними джерелами цієї галузі виступають Земельний кодекс України, Закони України «Про землеустрій», «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)», «Про охорону земель», «Про державний контроль за використанням та охороною земель», «Про використання земель оборони», «Про оцінку земель», «Про оренду землі» та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Навчальна дисципліна структурно побудована відповідно до методологічних і методичних засад вивчення земельного права та з урахуванням потреб правозастосовної практики з тим, щоб сформувані у студентів сталі теоретичні знання та сприяти оволодінню навиками практичного застосування земельно-правових норм до конкретних життєвих обставин, допомогти зорієнтуватися в різноманітні наукових концепцій щодо права власності на землю, реалізації та захисту земельних прав, охорони земель, а також у значному обсязі нормативно-правових актів, які регулюють земельні відносини.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Земельне право» є формування у студентів необхідних юридичних знань з теорії земельного права, формування навиків практичного їх застосування, розуміння необхідності виваженої юридичної кваліфікації форм реалізації та захисту земельних прав, а також прав власників та користувачів інших природних об'єктів та їх ресурсів.</p>	

Основними цілями вивчення дисципліни «Земельне право» є набуття студентами сталих теоретичних знань норм земельного законодавства України та оволодіння навиками практичного їх застосування до конкретних життєвих обставин, та на цій основі формування умінь зорієнтуватися в різноманітті наукових концепцій щодо права власності на землю, реалізації та захисту земельних прав, режимів використання різних категорій земель, охорони земель, управлінської сфери, а також в питаннях юридичних засобів захисту порушених земельних прав.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності та у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів земельного права.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел земельного права та результатів наукових досліджень земельно-правових відносин.

Здатність застосовувати знання положень земельного законодавства у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області земельного права та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в земельно-правовій сфері.

Прагнення до збереження якісних характеристик землі та навколишнього природного середовища загалом.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття та принципи положення земельного законодавства.

Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції щодо кваліфікації земельно-правових відносин.

Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння і тлумачення чинного земельного законодавства.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів суб'єктів земельно-правових відносин.

Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування в сфері земельно-правових відносин.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, що пов'язані з використанням і охороною земель.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння змісту правових понять та категорій, базових для даної галузі права.

Здатність продемонструвати знання та розуміння суті і специфіки земельно-правових відносин.

Здатність продемонструвати знання та розуміння правового механізму реалізації відносин, що є предметом даної галузі.

Здатність продемонструвати знання та розуміння правового режиму земель різних категорій.

Здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, пов'язаним з використанням та охороною земельних ресурсів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
-------------	--------------------------

лекції	20		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	28		
самостійна робота	42		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
8	081 Право	4	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Модуль I. Загальнотеоретичні засади регулювання земельних відносин			
Тема 1. Земельне право в системі права України		2	2 2
Тема 2. Історія розвитку земельного права України		1	- 2
Тема 3. Земельні правовідносини в Україні		1	- 2
Тема 4. Джерела земельного права		-	- 2
Тема 5. Право власності на землю		2	4 4
Тема 6. Правові засади управління в галузі використання і охорони земель		2	4 2
Тема 7. Земельна реформа в Україні		-	- 2
Тема 8. Правове регулювання приватизації земель		2	2 2
Тема 9. Право землекористування та його види		2	2 4
Тема 10. Обмеження прав на землю		2	2 2
Тема 11. Гарантії прав на землю в Україні		2	2 2
Тема 12. Правова охорона земель		1	2 2
Тема 13. Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства		1	- 2
Модуль II. Особливості правового режиму окремих категорій земель			
Тема 14. Правове регулювання використання та охорони земель сільськогосподарського призначення		1	2 2
Тема 15. Правовий режим земель житлової та громадської забудови		1	2 2
Тема 16. Особливості правового режиму земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення		-	- 2
Тема 17. Землі лісогосподарського призначення		-	1 2
Тема 18. Правовий режим земель водного фонду		-	1 2
Тема 19. Правове регулювання використання земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення		-	2 2
ЗАГ.:		20	28 42
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя		

	<p>Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННЮІ.pdf</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами одної письмової модульної контрольної роботи. Робота виконується на 5 семінарському занятті та охоплює один змістовий модуль: Загальнотеоретичні засади регулювання земельних відносин. На контрольну виноситься 1 описове завдання, яке оцінюється у 8 балів, 1 завдання термінологічного характеру та оцінюється в 3 бали, 1 завдання порівняльного плану чи творчого спрямування, яке оцінюється в 5 балів, 2 тестових запитання, які оцінюються по 2 бали. Максимальний бал за контрольну становить 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</u> https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/.</p>
Семінарські заняття	<p>Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Підсумковий контроль	<p><u>Підсумковий контроль</u> – екзамен у письмовій формі. На екзамен виноситься 2 описових питання, які оцінюються по 15 балів, 1 питання порівняльно-правового чи творчого характеру (10 балів), 1 питання термінологічного змісту (2 поняття), що оцінюється у 8 балів та 1 тестове завдання (2 бали). Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, кваліфікаційних робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/; https://ktetap.pnu.edu.ua/тематика-курсів-кваліфікаційних-та-дипломних-робіт/.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p>	

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf> та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Земельне право України [Текст]: підручник / За ред. О.О. Погрібного, І.І. Каракаша. Х.: Право, 2009.
2. Земельне право України [Текст]: підручник / В.І.Семчик, П.Ф.Кулинич, М.В.Шульга. К.: Вид.Дім «Ін Юре», 2008.
3. Земельне право України [Текст]: підручник / А.М. Мірошніченко. К.: Алерта; Центр учбової літератури, 2011.
4. Вівчаренко О.А. Правова охорона земель в Україні: Монографія. Юрінком Інтер, 2010.
5. Сидор В.Д. Земельне законодавство України: сучасний стан та перспективи розвитку [Монографія]. К.: Вид-тво «Юридична думка», 2011.
6. Бусуйок Д. Управлінські та сервісні відносини в земельному праві України: монографія / Діана Бусуйок. К.: Ніка-Центр, 2017.
7. Земельне право України (у схемах): навч. посіб. / О. М. Шуміло; МВС України; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Мороз Г. В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Земельне право» (для студентів денної форми). Івано-Франківськ: НН юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2021. 33 с.

2. Мороз Г. В. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи з навчальної дисципліни «Земельне право» для студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ: НН юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2018. 21 с.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/>

Викладач:

к.ю.н., доц. Галина МОРОЗ